

засобів комплексної обробки інформації є найінтенсивнішою формою навчання; навчальний матеріал, дидактично підготовлений фахівцями, орієнтується на індивідуальні здатності суб'єктів навчання. Індивідуальна діалогова комунікація за допомогою відео-, графічних, текстових і музично-мовних вставок полегшує процес навчання і засвоєння знань, опанування практичними навичками [2, с. 5].

Викладач створює онлайн-курс на платформі типу Coursera або EdX, де студенти можуть вивчати, наприклад, біохімію через інтерактивні лекції, тести та завдання. Курси можуть включати в себе відео лекції, інтерактивні симуляції, автоматично оцінювані тести та форуми для обговорення, що забезпечує гнучкість навчання.

Простий інтерфейс робить мультимедіа-курс незамінним під час самостійної підготовки студентів. Наприклад, під час вивчення біохімії, викладач створює інтерактивні презентації з використанням анімацій та відео для пояснення складних біохімічних структур, таких як будова та функції білків, механізми ферментативної активності. Мультимедійні матеріали можуть бути доступні онлайн, що дозволяє студентам переглядати їх у зручний для них час, повторювати та закріплювати матеріал. Такі курси є особливо ефективними в системі дистанційної освіти для самопідготовки студентів та відпрацювання окремих практичних навичок. Вони будуть успішними також під час глибокого вивчення спеціальних проблем й активізації власної творчої думки здобувача освіти.

Під час практичних занять студенти виконують експерименти, використовуючи інтерактивні протоколи та інструменти. Наприклад, аналіз ферментативної активності в присутності різних інгібіторів з використанням комп'ютерного моделювання для передбачення результатів експериментів. Це дозволяє студентам краще зрозуміти теоретичні концепції через практичний досвід.

Отже, використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх фахівців розширює можливості освітнього процесу для покращення засвоєння професійних компетентностей здобувачів освіти.

Список літератури

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Н.П. Волкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с.

2. Мультимедійні системи як засоби інтерактивного навчання: посібник/ За редакцією Ю. О. Жука – К.: Педагогічна думка, 2012. – 112 с.

УДК 37(092)

Зайченко Н. І.

доктор пед. наук, доцент, доцент кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук

Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ІДЕЯ РОБЕРТА ЗЕЙДЕЛЯ

Швейцарський педагог Роберт Зейдель (Robert Seidel) (23.11.1850, Кірхберг – 19.07.1933, Цюрих) у лекції “Демократія, наука та народне просвітництво”, прочитаній 2 і 4 травня 1914 року в Цюрихському університеті, наголошував, що ставив за мету “обґрунтувати соціологічне розуміння історії народного просвітництва, закласти фундамент історії педагогіки, що була би побудована на глибших наукових

істинах і відкривала б ширші горизонти, ніж це робила панівна історія педагогіки до сих пір” [1, с. 3–4].

Стверджував педагог і про те, що на захисті дисертації при Цюрихському університеті 1882 року на тему “Філософія історії” і в подальших виступах та статтях він відстоював точку зору, згідно з якою “виховання і народне просвітництво визначаються, головним чином, соціальними та політичними умовами, суспільством та державою” [1, с. 4].

Роберт Зейдель підкреслював: “Система виховання і навчання залежить від суспільного та державного ладу і визначається цими соціальними й політичними силами; шкільна справа завжди така, яка необхідна даному суспільству та даній державі. Мистецтва та науки зросли й утворились внаслідок суспільної необхідності, і викладання та виховання слугують соціальним і політичним потребам певного культурного рівня, тобто певного економічного ладу та певної організації суспільства” [1, с. 9–10].

У дискурсі “Цілі виховання” (1915 р.) Роберт Зейдель роз’яснював сутність соціально-педагогічного повороту педагогічної думки на межі XIX – XX століть. Зокрема, він зазначав: “Вища позиція, з якої тільки і можливий розгляд цілей виховання, це – точка зору соціальної педагогіки. Я маю на увазі соціальну педагогіку, яку, власне, можна було би назвати соціально-педагогічною філософією. Мені неодноразово доводилося захищати перед педагогічним світом цю точку зору, і у своїх публічних виступах, усно та в друці, я вже давно передбачав, що справжня соціально-педагогічна точка зору стане панівною, тому що цього вимагає природний хід розвитку соціальних і педагогічних ідей, тому що це диктується соціальними умовами та запитам виховання” [2, с. 58].

На переконання педагога, людина спроможна виконувати своє призначення не як одинична особистість, а тільки як член общини, племені, народу; людина не спроможна належним чином розвивати всі свої багаті природні дарування, особливо власні вищі духовні й моральні схильності, якщо вона живе ізольованим особистим життям, а не у сфері суспільній. Поза суспільством людина взагалі не може бути вихованою й освіченою, – і те, і інше можливе тільки в суспільному середовищі та через нього. Поза суспільством людина взагалі і не потребує виховання; для одиничної особистості поза суспільством неможливо тому і поставити виховну мету, та й не потрібно, і лише у людини, котра живе в суспільстві та для суспільства, може бути освітня задача, мета виховання. Саме тому, що людина – соціальна тварина, доводиться визнати, що виховання людини як одиничної особистості, яка живе тільки для себе, є злочином перед його справжньою природою – тому що людина історично зросла і розвинулась у суспільстві, вона повинна і виховуватися в суспільстві та для суспільства. Саме тому, що людина може знаходити власне моральне задоволення, власне щастя, досягши кращого розвитку всіх своїх багатих дарувань і вищих здібностей тільки в суспільстві та через суспільство, вона повинна і виховуватися в суспільстві та для суспільства.

“Усі знання і здібності, усі чесноти людини мають цінність не самі по собі, а лише тією мірою, якою вони служать суспільству та державі. Немає чесноти самої по собі, і немає людини самої по собі. Є тільки людина в суспільстві та через суспільство, і точно так само є і чеснота тільки в суспільстві та через суспільство. Людське суспільство і людська природа – ось наріжні каміння, ось основа соціальної педагогіки. Збудована на цьому фундаменті істинна соціальна педагогіка включає в себе все гарне й

розумне, що міститься в індивідуальній педагогіці, і лиш відкидає все нерозумне, непробачно-антисоціальне, що індивідуальна педагогіка внесла в галузь виховання. На цьому гранітному фундаменті тільки й можливо поставити мету виховання”, – доводив Роберт Зейдель [2, с. 65]; [4, с. 52].

Раніше, у праці “Трудове виховання: педагогічна і соціальна необхідність” (Тюбінген, 1885) він указував, що вищою метою державної школи відповідно до поглядів та духу величних педагогів, є “виховання дітей розумово активними, суспільно корисними та морально добрими людьми” [3, с. 120].

Отже, Роберт Зейдель обґрунтовував історичне значення модерного соціально-педагогічного напрямку межі ХІХ – ХХ століть та розкривав його реформаторську сутність.

Список літератури

1. Зейдель Р. Демократія, наука та народне просвітництво. *Інтернаціональні проблеми соціальної педагогіки* / під ред. С. А. Левітіна. 1919. С. 3–55.

2. Зейдель Р. Цілі виховання. *Інтернаціональні проблеми соціальної педагогіки* / під ред. С. А. Левітіна. 1919. С. 56–96.

3. Seidel R. Der Arbeits-Unterricht: eine pädagogische und soziale Notwendigkeit; zugleich eine Kritik der gegen ihn erhobenen Einwände. Tübingen : H. Laupp, 1885. 120 p.

4. Зайченко Н. І. Реформаторські атрибуції соціальної педагогіки на межі ХІХ – ХХ століть. *Чотирнадцяті Сіверянські соціально-психологічні читання: Матеріали Міжнародної наукової конференції* (26 квітня 2024 року, м. Чернігів). Т. 2. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2024. С. 50–54.

Кравченко О. І.

к. пед. н.

старший науковий співробітник науково-дослідного центру

Військового інституту

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

В умовах агресії, що викликана прямим й опосередкованим застосуванням збройних сил російською федерацією проти України, реформування Збройних сил України (далі – ЗСУ) відповідно до стандартів країн-членів НАТО, а також активного застосування у військовій сфері сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) нагальною є потреба не лише в осучасненні озброєння і військової техніки, а й в модернізації системи професійної підготовки офіцерів.

Для більш результативного виконання завдань службово-бойової діяльності, фахового та особистого вдосконалення професійного потенціалу, майбутній офіцер ЗСУ тактичного рівня повинен блискуче володіти сучасними ІКТ. Вони дають змогу виявити нові знання в процесі використання наявних інформаційних ресурсів та засобів інформаційних комунікацій. Однією із найважливіших складових є інформаційно-комунікаційна культура.